

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-02699/2013-ERU

V Praze dne 11. dubna 2013

Číslo jednací: 02699-10/2013-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-02699/2013-ERU zahájeném Energetickým regulačním úřadem dne 15. března 2013 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, kterým je společnost ČAK CZ, s.r.o., IČ: 25515608, se sídlem Obvodová č. p. 3656, 767 01 Kroměříž, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost ČAK CZ, s.r.o., IČ: 25515608, se sídlem Obvodová č. p. 3656, 767 01 Kroměříž, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, prováděl dne 5. září 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Bartošovice u č. p. 328, zemní práce v přímé souvislosti s realizací stavby „BARTOŠOVICE – KANALIZACE A ČOV“, kdy při provádění těchto prací došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 90, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu, když došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v množství 968 m³ po dobu cca 300 minut a k přerušení dodávky zemního plynu 11 konečným zákazníkům, dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

II. Dle ust. § 91a odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení, společnosti ČAK CZ, s.r.o., IČ: 25515608, se sídlem Obvodová č. p. 3656, 767 01 Kroměříž, za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 40 000 Kč** (slovy: čtyřicet tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí

na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 03513.

III. Dle ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výtěžku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, společnosti ČAK CZ, s.r.o., IČ: 25515608, se sídlem Obvodová č. p. 3656, 767 01 Kroměříž, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 035131.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 15. března 2013 Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) zahájil ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) správní řízení z moci úřední s účastníkem řízení, společností ČAK CZ, s.r.o., IČ: 25515608, se sídlem Obvodová č. p. 3656, 767 01 Kroměříž (dále jen „účastník řízení“), ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 5. září 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Bartošovice u č.p. ■■■, zemní práce v přímé souvislosti s realizací stavby „BARTOŠOVICE – KANALIZACE A ČOV“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 90, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly, zahájené dne 22. listopadu 2012 podle ust. § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Kontrola byla provedena na základě pověření Úřadu č. j. 14880-2/2012-ERU ze dne 9. listopadu 2012, vydaného ve smyslu ustanovení § 9 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. V rámci kontroly bylo provedeno dne 22. listopadu 2012 místní šetření a byl z něho pořizen záznam vedený pod č. j. 14880-5/2012-ERU. Při provedeném šetření byly účastníkem řízení Úřadu předány podklady, které kontrolní orgán požadoval při zahájení kontroly.

II. Kontrolní zjištění

Při kontrole bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl dne 5. září 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Bartošovice u č. p. ■■■, zemní práce v přímé souvislosti s realizací stavby „BARTOŠOVICE – KANALIZACE A ČOV“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 90, v konečném důsledku pak znamenající únik zemního plynu do ovzduší.

Provedenou kontrolou bylo dále zjištěno, že stavebně technická činnost oprávněného zhotovitele výše uvedené stavby vodního díla byla realizována v souladu s podmínkami pravomocného stavebního povolení vydaného stavebním úřadem ke zřízení stavby na vymezených pozemcích katastrálního území Bartošovice a Hukovice ze dne 10. září 2010, a to ve shodě ověřeného záměru objednatele Obce Bartošovice, IČ: 00297721, 742 54 Bartošovice 135, s polohopisným uspořádáním stavby. Hlavním zhotovitelem výše uvedené stavby byl účastník řízení. Dále bylo provedenou kontrolou zjištěno, že vyjádření o existenci plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby, spolu s vymezením podmínek pro provádění zemních výkopových prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení, bylo prostřednictvím výše uvedeného objednatele a investora předmětné stavby požadováno a následně správcem plynárenského zařízení vydáno dne 29. března 2010.

Při kontrole bylo dále zjištěno, že před započítím stavebních prací byly vzájemné vztahy mezi přímými účastníky výstavby upraveny smlouvou o dílo č. ■■■ ze dne 30. dubna 2012 uzavřenou mezi společnostmi ARKO TECHNOLOGY, a.s., IČ: 00219169, se sídlem Vídeňská 108, 619 00 Brno, na straně objednatele předmětu díla a účastníkem řízení na straně zhotovitele předmětu díla. Vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníkovi řízení prokazatelně známa z vyjádření správce plynárenského zařízení společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o., IČ: 27935311, se sídlem Plynárenská 499/1, 657 02 Brno, ze dne 29. března 2010. Výše uvedený investor stavby vodního díla požádal o přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu. Přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo prostřednictvím společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o., v zájmovém území výstavby prokazatelně zaměřeno radiodetektozem RD 8000 a následně vyznačeno barvou. O této skutečnosti byl vystaven protokol o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 1. srpna 2012 s platností dvou měsíců.

Provedenou kontrolou Úřadu bylo zjištěno, že dne 5. září 2012 v obci Bartošovice u č. p. ■■■, došlo při provádění výkopových prací k poškození odbočkového T-kusu PE d 90 středotlakého plynovodu. K samotnému poškození uvedeného středotlakého plynovodu došlo při provádění výkopu pro kanalizaci, kdy výkopové práce měly být na příkaz stavbyvedoucího prováděny ručně, avšak po vzdálení se stavbyvedoucího z místa stavby zaměstnanec účastníka řízení svévolně použil strojního zařízení na odstranění konstrukční vrstvy komunikace, a tím následně lžící bagru porušil předmětné plynárenské zařízení. Vzniklé poškození středotlakého plynovodu bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy došlo dle dokumentace správce

plynovodní sítě, což je protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] a protokol o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení ze dne 5. září 2012, k úniku zemního plynu do ovzduší v množství 968 m³ po dobu cca 300 minut a k přerušení dodávky zemního plynu 11 konečným zákazníkům.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu sp. zn. 14880/2012-ERU a jsou uvedeny také v protokolu č. K025612 o výsledku kontroly ze dne 8. ledna 2013 (dále jen „protokol č. K025612“), se kterým byl zplnomocněný zástupce účastníka řízení, pan [REDAKCE], dne 13. února 2013 prokazatelně seznámen při převzetí stejnopisu uvedeného protokolu a tuto skutečnost současně potvrdil svým podpisem.

III. Vyjádření účastníka řízení k protokolu o výsledku kontroly

Účastník řízení se k protokolu č. K025612 nikterak nevyjádřil, ani nevznesl námítky k průběhu kontroly či jejím závěrům.

IV. Průběh správního řízení

Na základě skutečností zjištěných při provedené kontrole zahájil po vyhodnocení všech uvedených skutečností Úřad podle ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední. Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení sděleno oznámením o zahájení správního řízení č. j. 02699-1/2013-ERU dne 15. března 2013 s poučením o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu. Účastník řízení tohoto práva nevyužil a nezaslal žádné návrhy na doplnění řízení, ani nenavrhnul žádné další důkazy.

Správní orgán převzal do správního spisu dne 21. března 2013 kontrolní spis, sp. zn. 14880/2012-ERU, o čemž vyhotovil záznam o vložení do spisu č. j. 02699-3/2013-ERU. Správní orgán považoval skutečnosti vyplývající z kontrolního spisu sp. zn. 14880/2012-ERU za zcela dostačující a sám z moci úřední další dokazování v průběhu správního řízení nedoplňoval.

Správní orgán zaslal dne 21. března 2013 oznámení o dokazování vedeném pod č. j. 02699-4/2013-ERU, ve kterém účastníka řízení informoval o tom, že dne 29. března 2013 v 10:00 hod na adrese dislokovaného pracoviště Úřadu, Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7, kancelář č. 1126, bude provedeno dokazování mimo ústní jednání, a to tak, že správní orgán v rámci tohoto dokazování bude provádět důkaz listinou, a to in concreto listinami uvedenými ve správním spise č. j. 02699/2013-ERU. Uvedené oznámení bylo účastníkovi řízení doručeno dne 22. března 2013.

Stejného dne 21. března 2013 zaslal správní orgán účastníkovi řízení také usnesení vedené pod č. j. 02699-5/2013-ERU, kterým uložil účastníkovi řízení povinnost předložit

do 7 dnů od převzetí uvedeného usnesení kopii výkazu zisku a ztrát za minulé a aktuální účetní období nebo jiný obdobný doklad, kterým by účastník řízení doložil své aktuální hospodářské výsledky či majetkové poměry. Uvedené usnesení bylo účastníkovi řízení doručeno dne 22. března 2013.

Účastník řízení obratem zaslal v reakci na výše uvedené usnesení výkaz zisku a ztrát za rok 2011, 2012 a výkaz zisku a ztráty ve zjednodušeném rozsahu ke dni 28. února 2013. Uvedené podklady došly Úřadu dne 25. března 2013.

Správní orgán provedl dne 29. března 2013 v 10:00 hod v souladu s ust. § 53 odst. 6 správního řádu dokazování mimo ústní jednání, při kterém se oprávněná úřední osoba bez přítomnosti dalších osob seznámila s obsahem jednotlivých listin obsažených ve správním spise č. j. 02699/2013-ERU, o čemž byl vyhotoven protokol o provedení důkazu listinou vedený pod č. j. 02699-7/2013-ERU, který byl vložen do správního spisu.

Dne 2. dubna 2013 zaslal správní orgán účastníku řízení oznámení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí č. j. 02699-8/2013-ERU, které mu bylo doručeno téhož dne. V něm správní orgán informoval účastníka řízení, v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu, o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ke všem podkladům rozhodnutí. Účastník řízení zastoupený panem Ing. Zdeňkem Čevelou v reakci na uvedené oznámení zaslal vyjádření se k podkladům rozhodnutí č. j. 02699-8/2013-ERU, ve kterém uvedl, že se vzdává možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a uvedl, že za dobu podnikání od roku 1998 je poprvé řešen v této nepříjemné situaci, které samozřejmě lituje. Dále uvedl, že prohřešek byl zaviněn selháním lidského činitele, přičemž pevně doufá, že tato skutečnost bude zohledněna při stanovení případné sankce.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a s ohledem na výše uvedené vyjádření účastníka řízení v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

V. Popis skutkového stavu věci

Zemní práce v obci Bartošovice u č. p. ■■■, byly prováděny na základě smlouvy o dílo č. 741-023/SOD/2012 ze dne 30. dubna 2012 uzavřenou mezi společností ARKO TECHNOLOGY, a.s., IČ: 00219169, se sídlem Vídeňská 108, 619 00 Brno, na straně objednatele předmětu díla a účastníkem řízení na straně zhotovitele předmětu díla. Předmětem této smlouvy bylo zhotovení stavebního díla „BARTOŠOVICE – KANALIZACE A ČOV“. Stavebně technická činnost oprávněného zhotovitele výše uvedeného stavebního díla byla realizována v souladu s podmínkami pravomocného stavebního povolení vydaného stavebním úřadem ke zřízení stavby na vymezených pozemcích katastrálního území Bartošovice

a Hukovice ze dne 10. září 2010. Vyjádření o existenci plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby, spolu s vymezením podmínek pro provádění zemních výkopových prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení, bylo investorem předmětné stavby požadováno a následně správcem plynárenského zařízení vydáno dne 29. března 2010 pod sp. zn. [REDAKCE]. Výše uvedený investor požádal o přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu, přičemž toto bylo změřeno prostřednictvím radiodetektoru RD 8000 a následně vyznačeno barvou. O této skutečnosti byl vystaven protokol o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 1. srpna 2012 s platností dvou měsíců. Vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníkovi řízení prokazatelně známa z výše uvedeného vyjádření správce plynárenského zařízení a z protokolu o vytyčení plynárenského zařízení.

Účastník řízení prováděl zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Bartošovice u č. p. [REDAKCE]. K poškození předmětného plynárenského zařízení a to in concreto odbočkového T-kusu PE d 90 středtlakého plynovodu došlo při provádění výkopových prací souvisejících s výkopem kanalizace, kdy výkopové práce měly být na příkaz stavbyvedoucího prováděny ručně, avšak po vzdálení se stavbyvedoucího z místa stavby zaměstnanec účastníka řízení svévolně použil strojní zařízení na odstranění konstrukční vrstvy komunikace, a tím následně lžící bagru porušil předmětné plynárenské zařízení. Vzniklé poškození středtlakého plynovodu bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v množství 968 m³ po dobu cca 300 minut a k přerušení dodávky zemního plynu 11 konečným zákazníkům.

VI. Právní hodnocení

Správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci vedeného správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu stanoveného v ust. § 68 odst. 3 téhož zákona.

Z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona přitom vyplývá, že v ochranném pásmu je zakázáno provádět činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Toto ustanovení stanoví skutkovou podstatu správního deliktu ohrožovacího.

Při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně navíc ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Uvedené ustanovení tak představuje též kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu

a to tak, aby nedošlo k jeho narušení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je následkem obsaženým ve skutkové podstatě správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo něj), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě tak není pochyb o tom, že to byl účastník řízení, který prováděl zemní práce prostřednictvím strojního mechanismu, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 90.

Správní orgán se tak při posuzování správního deliktu účastníka řízení mimo jiné zabýval skutkovým průběhem jeho jednání (tedy zejména, zda činnost prováděl v ochranném pásmu a zda věděl, že činnost, kterou provádí, podléhá omezení ve smyslu energetického zákona), dále pak mimo jiné otázkou, zda účastník řízení prováděl zemní práce s maximální opatrností.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Tím, že účastník řízení prováděl dne 5. září 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Bartošovice u č. p. ■■■, zemní práce v přímé souvislosti s realizací stavby „BARTOŠOVICE – KANALIZACE A ČOV“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 90, postupoval tak v rozporu s dikcí ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Účastník řízení svým jednáním způsobil únik zemního plynu do ovzduší (s délkou trvání poruchového prostoru po dobu 300 minut).

Správní orgán bezpochyby prokázal, že účastník řízení prováděl svou činnost v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona, tedy v oblasti souvislého prostoru 1 metru od středotlakého plynovodu. Ochranné pásmo jako takové přitom vzniká dnem nabytí právní moci územního rozhodnutí o umístění stavby nebo souhlasu s umístěním stavby, přičemž pokud není podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyžadován ani jeden z těchto dokladů, potom dnem uvedení plynárenského zařízení do provozu. Tím, že účastník řízení svým jednáním narušil plynárenské zařízení jako takové, není pochyb o tom, že svou činnost prováděl v prostoru ochranného pásma.

Správní orgán v rámci řízení rovněž prokázal, že vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení známa z vyjádření správce plynárenského zařízení

č. ██████████ ze dne 29. března 2010 a z protokolu o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 1. srpna 2012. Účastník řízení si tak měl být vědom, že se při provádění této činnosti nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a má tedy povinnost postupovat v souladu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Přesto takto nepostupoval.

K samotnému poškození středotlakého plynovodu PE d 90 došlo při provádění zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu, při kterých došlo k poškození tohoto plynovodu v rozporu s ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona.

Ust. § 68 energetického zákona zakazuje v ochranném pásmu plynárenského zařízení provádět činnosti, které by mohly ve svých důsledcích ohrozit tato zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Tento kategorický zákaz je tedy legislativně upraven z důvodu ochrany plynárenských zařízení, kolem kterých se ochranné pásmo nachází. Smyslem uvedeného ustanovení tak nemůže být pouze zákaz činností obecně nebezpečných, ale všech činností, které by toto zařízení mohly ohrozit, tj. i běžných činností prováděných tak, že k ohrožení plynárenského zařízení dojde. Je tedy nezbytné provádět veškeré pracovní činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení tak, aby nedošlo k jeho aktivnímu či pasivnímu zasažení. Provádění zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu v místě, kde se nachází ochranné pásmo zařízení plynárenské soustavy, takovouto činností nepochybně je. Způsob jak naplnit porušení tohoto zákazu energetický zákon nestanoví, činí však adresáty právní normy plně odpovědné za výsledek. Nadto správní orgán uvádí, že postup účastníka řízení v posuzovaném případě přitom nelze chápat jako bdělý postup ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona.

Dalším znakem zákazu provádění činností v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je, že tyto činnosti nesmí za žádných okolností ohrozit plynárenské zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Spolehlivost provozu je přitom nutné chápat jako stav, kdy zařízení umožňuje nepřetržitý provoz a dodávky směrem k určeným zákazníkům. Bezpečnost provozu nadto představuje stav, kdy nemůže dojít k ohrožení života, zdraví nebo majetku osob.

Účastník řízení svým jednáním způsobil únik zemního plynu do ovzduší (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 300 minut). Svým jednáním tak ohrozil spolehlivost a bezpečnost provozu dotčeného plynárenského zařízení.

Správní orgán zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 5. září 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Bartošovice u č. p. ███████ zemní práce v přímé souvislosti s realizací stavby „BARTOŠOVICE – KANALIZACE A ČOV“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 90, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této

souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Na těchto závěrech nemůže ničeho změnit skutečnost, že zákony upravující správní delikty stricto sensu materiální stránku deliktu neupravují (na rozdíl od právní úpravy trestných činů a přestupků - srov. § 3 odst. 1 trestního zákona a § 2 odst. 1 zákona o přestupcích). Materiální stránka protiprávního jednání se tak i v případě správních deliktů musí projevit nejen při stanovení výše sankce, ale již při posuzování trestnosti právně závadného jednání. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě, kdy účastník řízení poškodil středotlaký plynovod PE d 90, v konečném důsledku pak znamenající únik zemního plynu do ovzduší v množství 968 m³ s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 300 minut a přerušení dodávky zemního plynu 11 konečným zákazníkům, došlo k naplnění materiální stránky trestnosti uvedeného správního deliktu, neboť byl narušen zájem společnosti na nepřetržitém provozu plynárenského zařízení a zájem na ochraně života, zdraví, bezpečnosti nebo majetku osob, který byl daným jednáním ohrožen.

Vzhledem k tomu, že správní orgán prokázal naplnění jak formální, tak materiální stránky správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, přistoupil k uložení pokuty.

VII. Uložení pokuty

Správní orgán se nejprve zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně s maximální opatrností. Z podkladů, které měl Úřad k dispozici, nicméně nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci

účastníka řízení, co se týče jeho právní odpovědnosti za spáchaný delikt podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Úřad proto přistoupil k uložení pokuty v takové výši, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Úřad přihlížel při stanovení výše pokuty ke všem uvedeným skutečnostem zjištěným ve správním řízení zahájeném dne 15. března 2013 v předmětné věci. Zejména přihlížel ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě Úřad přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy o odpovědnost za výsledek. Je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu uvedených prací počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské distribuční soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Způsob jak naplnit toto ustanovení zákona sám energetický zákon účastníku řízení neurčuje, činí jej však plně odpovědným za výsledek. Ačkoliv není správní orgán povinen zabývat se a posuzovat subjektivní stránku věci, je nutno přihlédnout ke skutečnosti, že úmyslem účastníka řízení zjevně nebylo porušit zákon, k čemuž však v konečném důsledku přesto došlo. Tuto skutečnost považuje správní orgán za polehčující okolnost, kterou zohlednil při stanovení výše pokuty.

Správní orgán má za to, že účastník řízení nevynaložil veškeré úsilí, které bylo v přímé souvislosti se způsobem prováděné činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy požadováno a ne zvolil pro tuto činnost takový stupeň omezitelnosti a míru opatrnosti, aby k poškození středotlakého plynárenského zařízení nedošlo. Tuto skutečnost vnímá správní orgán jako přitěžující, neboť pokud by si účastník řízení počínal bděle, k narušení plynárenského zařízení nemuselo nezbytně dojít.

Porušení povinností vyplývajících z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona považuje správní orgán za závažné, a to z důvodu účelu dotčené právní normy. Správní orgán zastává názor, že poškozením plynárenského zařízení může být způsoben závažný následek, který může ohrozit spolehlivost a bezpečnost plynárenské soustavy jako takové. Především se jedná o možný únik plynu do ovzduší, možné přerušování dodávky konečným zákazníkům a také možnost, že nedodržením stanovených povinností a právních předpisů může dojít k ohrožení zdraví a života zúčastněných osob. Zejména z důvodu možného ohrožení života

a zdraví osob jsou pro práci v ochranném pásmu stanovena přísná pravidla a podmínky, které se musejí bezpodmínečně dodržovat.

Správní orgán posuzoval také otázku způsobu spáchání správního deliktu. Zejména bylo při posuzování těchto skutečností přihlédnuto k faktu, že zemní práce byly prováděny v ochranném pásmu prostřednictvím strojní mechanizace, což bylo v rozporu s podmínkami provádění zemních prací uvedených ve vyjádření správce plynárenského zařízení ze dne 29. března 2010 a s uvedenými podmínkami v protokolu o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 1. srpna 2012 a v rozporu se zákonnou povinností počínat si takovým způsobem, aby nedošlo k ohrožení plynárenského zařízení, k čemuž správní orgán přihlédl jako k přitěžující okolnosti. Naopak za polehčující okolnost bere správní orgán to, že došlo k vytyčení plynárenského zařízení v terénu a zemní práce byly v době faktického poškození předmětného středotlakého plynovodu prováděny s platným vytyčením.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníku řízení je vytýkáno, že poškodil středotlaký plynovod PE d 90, přičemž došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v množství 968 m³ v délce 300 minut, v jehož důsledku došlo k přerušení dodávky zemního plynu 11 konečným zákazníkům. Tyto údaje vypovídají o nezanedbatelné, avšak nikoliv vysoké, energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení narušil, a správní orgán k této skutečnosti přihlédl při stanovení výše pokuty jako k polehčující okolnosti.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. Při poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo v konečném důsledku k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové délce trvání pouze po dobu 300 minut. Tuto skutečnost nemohl však účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Na straně účastníka řízení je tedy třeba uvést, že není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení ustanovení energetického zákona ve věcné působnosti Úřadu. Úřad přihlédl také k vyjádření účastníka řízení k podkladům rozhodnutí č. j. 02699-8/2013-ERU, které bylo Úřadu doručeno dne 3. dubna 2013, ve kterém uvedl, že za dobu jeho podnikání je poprvé řešen v této nepříjemné situaci, které samozřejmě lituje, přičemž uvedl, že prohřešek byl zaviněn selháním lidského činitele a pevně doufá, že tato skutečnost bude zohledněna při stanovení případné sankce. Vzhledem k výše

uvedenému lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

V souvislosti s výše uvedeným se tedy Úřad při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

V neposlední řadě tak správní orgán přihlédl právě k osobě účastníka řízení a jeho majetkovým poměrům. Vzhledem ke skutečnosti, že účastník řízení je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku, vycházel Úřad při stanovení výše pokuty ze sbírky listin vedené v obchodním rejstříku a především z údajů, které účastník řízení doložil Úřadu v reakci na obdržené usnesení o doložení majetkových poměrů ze dne 21. března 2013. Z výsledovky za období ve zjednodušeném rozsahu ke dni 28. února 2013 vyplývá, že účastník řízení ve vybraném účetním období vykázal výsledek hospodaření před zdaněním ve výši [REDAKCE] Kč, přičemž provozní výsledek hospodaření vykázal ve výši [REDAKCE] Kč. Účastník řízení dosáhl v tomto období výkonů ve výši [REDAKCE] Kč. S ohledem na tyto údaje je zřejmé, že uložená pokuta nemůže být považována za finanční ohrožení podnikání či existence účastníka řízení a nemá tedy likvidační charakter.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je dle judikatury taková, která je způsobitelná pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. v dolním pásmu možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Správní orgán taktéž rozhodl v souladu se zásadou uvedenou v ust. § 2 odst. 4 správního řádu, kdy má povinnost dbát na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Pokuta v uložené výši tak odpovídá rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Ve správním řízení je účastníku řízení výrokem II. tohoto rozhodnutí ukládána pokuta ve výši 40 000 Kč, a to za spáchání správního deliktu podle energetického zákona. Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

- otisk úředního razítka -

Mgr. Jiří Kreuzman v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly

